

ISZÁNTÚ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 16 k.
Negyedévre 4 ..
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 ..
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 ..
Egyes szám ára 8 fillér

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfé és
ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 232. szám.

Nagyvárad.

Csütörtök 19.3. október 9.

Az első ülés.

Hosszu pihenő után megkezdette végre munkáját a képviselőház, érdekes külső keretek közt, érdekes belső tartalommal.

A külső keretben feltűnő volt Andrásyék szerepe. Megjelentek, Andrásy kifejtette, hogy a míg a katonai szabályok alatt álló parlamenti őrség tagjai rendelkeznek a képviselőkkel, addig az ellenzék számára morális lehetetlenség részt venni a tanácskozásban s ezután pártjával együtt eltávozott.

A belső tartalmat az igazságügy-miniszter bejelentései adták meg.

Két rendkívül fontos javaslatot terjesztett elő Balogh Jenő: az egyik a polgári törvénykönyvről, a másik az esküdtzék reformjáról szóló törvénytervezet.

Mind a kettő mélyen belevág jogi életünk szabályozásába.

A polgári törvénykönyv a mindennapi élet jogi vonatkozásaiban lesz hivatva a sok téren még mindig meglévő jogi bizonytalanságot megszüntetni, a benyújtott javaslat valóban szép, következetes, modern munka, melynek lehetnek fogyatkozásai részleteiben, de egészében díszére válik a magyar jogász elmenek.

Az esküdtzék reformjáról szóló javaslattal kevésbé lehetünk megelégedve. Mindenesetre jelent némi haladást, mert hozzá fog járulni ahhoz, hogy az esküdtzések mai tisztán ötletszerű ítélkezéseiből folyó jogi bizonytalanság kisebb legyen. Gyökeres javulást azonban ez a javaslat sem fog eredményezni. Semmiféle reform nem fog a laikusból

jogászt, az esküdtből birót faragni, már pedig ha a laikus jogáskodik, abból nem lehet jobb ítélet, mint ha ügyvéd akarná felépíteni az Eiffeltornyot, a mérnök hadvezérnek csapna fel vagy a hajdu harangot öntene. Be kellene látni, hogy az esküdtzék egy költséges, de rossz gépezet, a melyet legjobb volna egészen megszüntetni.

Csak az apagyilkosok és a vitiolos szerelmesek sirnának utána; ellenben örülne az esküdtzék szolgálatával agyonzaklatott polgárság s örülne az egész igazságszolgáltatás.

Egy kis, félénk lépést látunk a haladás útján a most benyújtott javaslatban; ha kijózanodunk bizonyos zöld jelszavakból, a melyek az esküdtzékhez fűződnek, akkor majd elkövetkeznek a további lépések is, sőt talán megérjük a kérdés legszerencésebb és legokosabb megoldását is: az esküdtzék eltörlését.

A képviselőház ülése.

Budapest, okt. 8.

Beöthy Pál elnök féltizenegy óra után nyitotta meg az ülést.

A munkapárt sűrű padosorokban jelent meg, a miniszterek már jelen vannak, még a fekete szakálu Harkányi János báró is. Feszült érdeklődés látszik az arcokon, mindenki várja, mikor fog az új párt, Andrásyval az élén, bevonulni.

Az elnöki székéből az ismert királyi levél felolvasása után parentációk hangzanak fel. Első sorban Tisza Kálmánról emlékezik meg kegyeletes szavakkal. A magyar parlamentben nem igen hangzott még el asszony felett való bucsuzkodás, talán csak egyszer, mikor Erzsébet királynét gyászolta az ország. Aztán sorba jöttek az elköltözöttek emlékei: Heltai Ferenc, Teleky Géza gróf, Hrabovszky Guidó, Rónay Ernő.

A halottak után jöttek az élők kérvényei. majd a szentesített kérvények felolvasása kö-

vetkezett. Monoton hangon darálta az elnök az oldalakat s a Házban egyre sűrűbb morajban hangzik az egymás közti tereferé.

Végre feláll Tisza István és bemutatja az állami számvevőszék jelentéseit az 1912-ik évi zárószámadról.

Az új miniszter.

Most általános érdeklődés közben Harkányi János báró, az új miniszter áll fel és néhány vicinális javaslatot terjeszt be. Kellemes hangon, igen szabatosan adta elő a mondanivalóját.

Nagy taps és éljen hangzik most fel: Balogh Jenő igazságügyminiszter beteszti a

polgári törvénykezésről

szóló javaslatot. Rövid indokolással kéri bizottsághoz való utasítását és újra éljenzés közben foglalja el a helyét.

Az esküdtzék reformja.

De Balogh Jenő nem az az ember, aki ilyen olesón engedné át a teret. Nyomhan felállt újra és benyújtotta az

esküdtzékí biróság reformjáról

szóló javaslatot és engedelmet kért, hogy részletesen megindokolhassa ezt a javaslatot, amit általános „halljukozással” fogadtak. És ugyanekkor a folyosóról besietett Székely Ferenc, az előd és hallgatta nagy figyelemmel az utód fejtegetéseit. És minden feltűnés nélkül bevonultak az Andrásy-pártiak is ez alatt, egyenkint, maga Andrásy is.

Az igazságügyminiszter ecsetelte az esküdtzék fejlődését, megvilágította a külföldi állapotokat.

Az esküdtzék hibái külföldön is annyira nyilvánvalóak voltak, hogy Franciaországban erős revízió alá vették az intézményt, Olaszországban teljesen elejtették, Németországban pedig mellőzték. Minálunk a magyar királyi Kuria III. büntető tanácsának az elnöke a jogi irodalomban évek óta sürgeti az esküdtzék reformját. Nekem a jelenlegi parlamenti helyzetben rendkívül nehéz volt a helyzetem, mert nem akartam sem magamat, sem a kormányt, sem a pártot kitenni a vádnak, hogy a közszabadság utolsó bástyájának feladásával a reakciót

Patkányok, házi és mezei egerek

kiirtására legjobb és legbiztosabb szerek a

MURIS készítmények,

mely más háziállatokra teljesen ártalmatlanok.

Kapható a főraktárban:

FARKAS ISTVÁN

Apolló drogériájában

Nagyvárad, Rákóczi-út 7/b. Telefon 13—02.

csempésem be. Erett megfontolás után terjesztettem elő ezt a törvényjavaslatot, amely sem az esküdtszék hatáskörét nem csorbitja, sem az esküdtszék működését felfüggeszteni nem kívánja, hanem azokat az előnyöket, amelyeket az esküdtszéki eljárás kétségtelenül felmutat a szakbírással szemben, egész terjedelmében fentartani kívántam és inkább az eljárási szabályokban óhajtottam módot nyújtani a nem megfelelő verdiktek korrigálására.

Ebből a célból a kérdések feltevését reorganizáljuk és az eddigi perorvoslati rendszert reformáljuk. A ténykérdést különválasztjuk a jogkérdés feltételétől és abban az esetben, hogyha a ténykérdésben az esküdtek igennel feleltek, nagyobb mértékben biztosítjuk a Kuria felülvizsgálati jogát, mint ezideig.

A javaslat szerint az esküdtbírásg bírói tagjainak, ha arról győződnek meg, hogy az esküdtek a ténykérdésekre adott feleletekben tévedtek, joguk van az ügyet más esküdtbíráshoz utasítani, vagy más esküdtteket kérni. Az esküdtbírásg elnöke azért fog részt venni az esküdtek tanácskozásában, mert így megakadályozható, hogy az esküdtek egy tüzes, elokvens társuknak ki legyenek szolgáltatva. Az esküdtek két társukat beküldik a bíróság hármastanácsába, amely a büntetés kiszabásánál kifejezést adhat esetleges enyhébb felfogásának. A Kurianak módja lesz az érdemleges felülvizsgálatra és a képtelen fölmentő ítéletek megváltoztatására. A kormányt sokat támadják e miatt és a sajtóreform végett, de ők állják ezt a támadást.

Az esküdtszéket nem szabad mindig alkotmányjogi szempontból mérlegelni. A folytonos kegyelmezés nem vezet jóra. Az egész büntető eljárás legfőbb célja a tárgyilagosság s ezt nem lehet alkotmányjogi tekinteteknek alárendelni. Már egyetemi tanár korában is ellene volt az esküdtszéknek, mert ahol képesség, értelem és tárgyilagosság hiányzik a bírói funkcióra, az az intézmény nem felel meg a magyar büntető törvény szellemének. Keressük tehát a fogyatékoságok orvoslását s ezért beadja javaslatát. (Eljenzés.)

A miniszter ezután betérjeszti az egyseges bírói vizsgáról szóló javaslatot is.

Valamennyi javaslatot az igazságügyi bizottsághoz utasították. A polgári törvénykönyvet külön bizottság fogja tárgyalni.

Elnök indítványozza, hogy a legközelebbi ülés holnap legyen, amikor bizottsági tagsági helyeket töltenek be.

Andrássy beszéde.

Andrássy Gyula gróf: Az új párt első kötelességének tartja, hogy itt a Házban fejtsse ki az okokat, melyek e Házban való megjelenését gátolják és kéri, hogy addig, míg az alkotmányos állapot helyre nem áll, ne folytassanak érdemleges munkát. Senki nálánál jobban nem érzi, mily nagy szükség volna erre, hogy a Házban a harcban részt vegyenek. De nincs semmi közös alap, melyen együtt működhetnének. Azon az állásponton van, hogy az új házszabályok nem érvényesek. Az ellenzéknek mindig is volt és lesz is az álláspontja, hogy erőszakkal törvényt változtatni nem lehet. — Másodszor pedig nem vehetnek részt a tárgyalásban, míg a törvénytelen ségek nem reparáltak. Harmadszor a palotaőrség jelenlétében nem lehet tanácskozni, mert ki van téve az ember annak, hogy kardot ránt és levágja. (Kialtások: Nincsenek itt!) Ki

fogja magát kitenni annak, hogy védtelen ember léte re katonai őrség rontson rá, ha elragadja az indulat és karddal, revolverrel némitják el. A miniszterelnök az atya ennek az őrségnek; elég szomorú, hogy idáig jutott Magyarország. Miért kellett az őrség? Mondják, azért, mert egy képviselő merényletet követett el. Naiv beszéd. Aki el van szánva, azt semmiféle hős katonaság nem tartja vissza, ez szerencsétlenség, ezért állandó fegyveres erőt tartani — szégyen. — Az őrség szervezeti szabálya még azt a jogot is adja nekik, hogy letartóztatja a képviselőt. Ilyen jogot se az elnöknek, se a Háznak nem ad a törvény. Ez alkotmány? Ez még az új balkáni államokban sincs meg. Ha bármely államférfi azt mondja, hogy ez lehetséges alkotmányos államban, akkor azonnal beáll munkapártinak. (Kialtások: Köszönjük nem kérünk belőle!) — Miért kellett ebből törvényt csinálni s a király személyét belevonni? szentesíteni. Ezzel mélyen megsértették a király személyét. Mikor az, aki épp oly hü alattvaló, mint bármely tányérnyaló vagy udvaronc, de egyenesen megmondja az igazat, azt látja, hogy mindig szembe állítják vele a koronát — ez nagy elkeseredést hagy a lelkeben. És ismervén a katonai viszonyokat hazánkban, szabad volt-e aktiv tiszteket belevonni ebbe a dologba, rendőri szolgálatra alkalmazni s még jobban népszerűtlenné tenni a katonaságot?

Féltre az erőszakkal!

Nincs más kivezető út a mai helyzetből, mint az erőszak félretétele. Emlékezteti Tiszát a Szél és Nap meséjére. Fogadtak, hogy ki veszi le hamarabb a vándorlegény válláról a köpenyt s a Nap lett a győztes meleg sugarival. Jöjjön más ne az erőszakkal, hanem a melegséggel s meglátja, hogy békét csinál; addig pedig nem tanácskozhatunk együtt itt a parlamentben. (Taps az Andrássy-párton.)

Tisza válaszol.

Tisza István gróf: (Andrássy és pártja kivonul. Kialtások: Megszöknek!) Nem szokásom megfúto ellenség után lövöldözni (Taps) s nem kellemes feladat olyan ellenzékkel vitatkozni, aki az érvek elől eltávozik, de kötelességünk téves állításait helyreigazítani. Szerinte érvénytelen a Házszabály, mert a kisebbség jogtalanul távol tartatott a tárgyalástól. A valóság az, hogy 10 tagja tiltatott ki a Házból s a Ház ezt jóváhagyta. A reparációval nem szükséges újra foglalkozni. Erre csakis a Ház illetékes; ez a Ház abszolút többsége által megtörtént. De ha kívánják, az általuk ajánlott, elfogadható újabb reparációba is belemegy. A Hédervári—Gerő esetre nézve, — majd csak most fog ez ügygyel a mentelmi bizottság foglalkozni, addig pedig egyetlen dolog volna ezzel foglalkozni. De Andrássy legjobban foglalkozik a parlamenti őrséggel s igyekszik befeketíteni az ország és Európa előtt, legjobban pedig az előtt a közbeeső helyen, mely köztünk s a nyugat közé esik, Bécs előtt. (Derűtség.) Kijelenti, hogy az őrség csakis az elnök parancsára léphet be a terembe s csak azt teheti, amit az elnök parancsol. Másutt a katonaságot használják fel erre. Angliában, is kiharcolták a renitens képviselőket, akiket barátaiak körülvettek, de ebben mi csakugyan előljárunk, hogy az alkalommal botrányos jeleneteket csinálnak s az illető botránykésztőkből — nemzeti hőseket kreálnak. Azt mondja Andrássy, hogy az őrség mint alkal-

mazott áll szemben a képviselővel. Ez kissé maradi felfogás. Alkalmazott és alkalmazó egyformán intelligens emberek és a kötelesség teljesítésében egyik sem áll a másik felett. A képviselő mentelmi joga nem aféle kis fenség, mely megkülönbözteti őt a többi emberektől. Nem siránkozni kell a magyar parlament szuverenitásának súlyedése felett, hanem tenni kellett annak megmentésére. Nem mi okozzuk a parlament súlyedését, hanem akik trombitálnak. Csodálatos, hogy Andrássy vele szemben akarja megvédeni a királyt és katonaságot, aki egész életét a trón iránti hűségben s a katonaság szeretetében töltötte el. A Szél és Nap hasonlatára azt feleli, hogy Andrássy napja eleget süttött az obstrukcióra! (Derűtség.) Nem az a módja a békének, amit Andrássy ajánl s tesz, hanem az, hogy vegyen részt a harcban. Azért nem mer a harci lázban részt venni, mert gyöngének érzi álláspontját. Ajánlja a napirend elfogadását. (Taps.)

Az ülés egynegyed 2 óraker végződött.

A kolera.

A kolera az országban szörványosan fordul elő.

Gál Antalné néhány nappal ezelőtt Tiszabecsen kolerában meghalt. Ma az elhunyt férje is megbetegedett.

Tarpa faluban a nép nagyon fel van háborodva Steiner dr. körorvos ellen, mert azt hiszik, hogy az egyik beteg nem kolerában halt meg, hanem azért, mert rossz orvosságot kapott. Mikor az orvos tegnap meglátogatta betegeit, az ingerült tömeg agyon akarta verni. A faluba egy század katonát vezényeltek a lakosság fékentartására. Az orvos házat katonaság őrzi.

Zomborból harmine főnyi csendőrsőrt küldtek Apatinba, hogy a járási főszolgabírónak a kolera terjedése ellen tett intézkedéseit foganatosítsák, a mi eddig a lakosság ellenállása miatt nehézségbe ütközött. A csendőrség a főszolgabírónak kezére fog járni abban is, hogy féken tartsa azokat, a kik a községi határ tagosítását ellenzik és bár a lakosság nagy része megayugodott a tagosításban, a kisebbséget folytonosan nyugtalanítják.

A prágai helyőrség három katonája, kik Boszniából tértek vissza, koleragyanus tünetek között megbetegedett.

Khuen Andrássyéről. Gróf Khuen-Héderváry Károly, a munkapárt elnöke az alkotmánypártnak a képviselőházban való megjelenéséről a következőképpen nyilatkozott:

— Örvedetes, hogy bejöttek — mondotta gróf Khuen — és hogy hajlandóságot mutatnak arra, hogy résztvegyenek az ülésen. Majd meghalljuk, hogy mit mondanak Andrássyék és aztán majd érdemlegesen hozzászólhatunk a dologhoz. Utóvégre, a mit mondanak azt sem kell szó szerint betartani. Mindenesetre az első lépés, aminek örvedeni kell.

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA D A J K O V I T S
S P E C I A L I S T Á J A Nagyvárad. Sas-palota.

A TERROR ELLEN.

A belügyminiszter rendeletei.

Tegnap két rendelet érkezett Biharvármegyéhez. Mindkét rendelet igen fontos intézkedéseket tartalmaz a gyülekezési jog és választói jog gyakorlására vonatkozólag. Ezekre a rendeletekre már régen szükség lett volna. Nem fajultak volna el annyira a közállapotok, hogy ma már minden népgyűlés előtt remeg a polgárság, mert nem érzi biztonságban sem életét sem vagyonát.

Az egyik rendelet kizárólag a gyülekezési jog gyakorlására vonatkozik. A rendeletet azzal indokolja a miniszter, hogy szabadságszerető és jogtisztelő nemzet sehol sem értelmezi úgy a politikai joggyakorlást és véleménynyilvánítási szabadságot, hogy az egyik párt hívei a terror minden eszközét szabadon használhassák a másik párt hívei ellen.

A nyilvános gyűlésekre vonatkozólag a rendelet a következőket tartalmazza:

1. Nyilvános gyűlés (népgyűlést) csak akkor lehet tartani, ha azt Budapest székesfővárosban a m. kir. államrendőrség főkapitányánál, törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városban a rendőrkapitányánál, nagy és kisközségekben a járási főszolgabírónál, a városban (községben) lakó legalább négy megbízható önjogi magyar állampolgár — helynek, a gyűlés céljainak és megtartása pontos időpontjának megjelölésével — legalább 48 órával előbb a részletes tárgysorozat bemutatása mellett, írásban bejelenteni és a rendőrhatalom a bejelentést tudomásul vette.

2. A rendőrhatalom a gyűlés bejelentését tudomásul veszi, ha a gyűlés célja nem törvényellenes és megtartása a köz- és vagyonbiztonságot, a közrendet vagy a közegészséget előreláthatólag nem veszélyezteti.

Ha a gyűlés célja törvényellenes, vagy a közrend erőszakos megháborítására irányul, a rendőrhatalom köteles a gyűlés megtartását megtiltani. A tilalmat a rendőrhatalom a bejelentés tudomásul vétele után is kibocsáthatja, ha utólag értesült arról, hogy az eltiltás okai fenforognak.

3. A rendőrhatalom köteles a bejelentésre ennek megtörténtétől a gyűlés kezdetéig terjedő időtartam első felében nyilatkozni. A gyűlést eltíltó véghatározatot indokolni kell. E véghatározat ellen fokozatos felelővételnek van helye.

4. A nyilvános gyűlés bejelentői és rendezői, valamint megválasztásuk elfogadása után az elnökség tagjai (tisztikar) is felelősek a rend fentartásáért és azért, hogy a gyűlésen az alkotmány, a törvények és a közrend ellen irányuló izgatás meg fog akadályoztatni. A gyűlésen fegyveresen részt venni nem szabad.

5. Nyilvános politikai gyűlések vezetői, rendezői és tisztikarának tagjai idegen állampolgárok nem lehetnek. Ilyen gyűléseken idegenállampolgárok csak a rendőrhatalom beleegezésével szólalhatnak föl.

6. A rendőrhatalom magát minden nyilvános gyűlésen kiküldöttje által képviselheti.

7. A kiküldött köteles a gyűlés lefolyását figyelemmel kísérni, az alkotmány, törvény vagy a közrend ellen irányuló izgatás

vagy rendezés esetén az elnököt (tisztikart) azok megakadályozására, szükség esetén a gyűlés felosztására felhívni, és ha a felhívásnak nem volna meg a kívánt sikere, a gyűlést felosztatottnak nyilvánítani, végső esetben azt karhatalom igénybevételével föl-osztatni.

8. A nyilvános gyűlés elnöksége (tisztikara) köteles a hatósági kiküldöttnek a közrend fentartására és a gyűlés törvényszerű lefolyására, illetően felosztatására irányuló rendelkezéseit foganatosítani.

9. Az 1—8. pontokban foglalt rendelkezések nem vonatkoznak a hatósági gyűlésekre, továbbá a láttamozott alapszabályokkal bíró egyesületeknek alapszabályszerű üléseire, sem a kereskedelmi társaságok és a külön törvény alapján létesült társulatok, pénztárak, stb. gyűléseire.

Szabad ég alatt nyilvános gyűlést, továbbá nyilvános fölvonulást (menetet) csak előzetes bejelentés alapján adott rendőrhatalom engedelmével lehet tartani.

Nem esnek bejelentés és engedelmesség alá a népszokásokon alapuló ünnepek és fölvonulások (nyilvános mulatságok), az egyházi körmenetek, bucsujárások, lakadalmi vagy temetési menetek, stb., a meny nyiben a szokásos módon tartatnak meg.

E rendelet A) 3—8. pontjainak rendelkezéseit a B) pont alá eső nyilvános gyűlésekre és nyilvános fölvonulásokra (menetekre) is megfelelően kell alkalmazni azzal a hozzáadással, hogy a fölvonulásoknak (meneteknek) pontos utirányát is be kell jelenteni.

A miniszter elrendeli, hogy ezeknek az intézkedéseknek a törvényhatóság az első tisztviselői tapintatosan bár, de szükség esetén határozottan és erélyesen is érvényt kötelesek szerezni.

A másik rendelet a választói jog szabad gyakorlásának biztosításáról szól és részletes rendelkezéseket tartalmaz mindazoknak a visszaéléseknek megtorlására, amelyek a választók névjegyzékének meghamisítását, a választói jog szabad gyakorlásának akadályozását, vagy jogosulatlan befolyását, a választás vagy szavazás meghamisítását vagy meg-hiusítását és a szavazás titkának megsértését célozzák, vagy eredményezik.

A belügyminiszter mindezeknek a rendelkezéseknek az alkalmazására részletes utbaigazítást ad és végül rámutat arra, hogy az idézett rendelkezések mindenikének az a célzata, hogy a politikai jogok szabad és háborítatlan gyakorlása mindenki részére biztosított legyen, mert a véleménynyilvánítás szabadságának nem lehet és nem szabad olyan értelmet tulajdonítani, mintha az az ellenkező politikai elveket valló egyénekkel szemben féktelenkedésig fajulhatna és erőszakos, megfélemlítő vagy megszegényítő cselekmények elkövetésére feljogosítana.

A hercegprimás Bogdanovics patriárkáról.

A képviselőház tegnapi ülésén megjelent Csernoch János hercegprimás, a ki a munkapárti képviselőkkel elbeszélgetett többek között Bogdanovics Lucian eltűnt szerb patriárkáról. A hercegprimás Karlsbadban együtt nyaralt a patriárkával s már akkor feltűnt neki zavart viselkedése. Állandóan kerülte, holott azelőtt szívélyes viszony volt közöttük és viselkedéséből bizonyosan következtetett már akkor zavart lelkiállapotára.

Conrad kitüntetése.

A lezajlott Conrad-válságnak most lesz a befejezése: a vezérkari főnök a legközelebbi napokban megkapja a Szent-István-rend nagykeresztjét. Ez lesz az egyik elégtétel Conradnak azokért a sérelmekért, melyek miatt tudvalevőleg le akart mondani, míg a másik elégtétel az volt, hogy a vezérkari főnök részt vehetett a közös miniszteri értekezleten. A béke így már teljes, Conrad továbbra is helyén marad.

UTAZÁS

az eltűnt 820 korona körül.

A megkínzott szomszédasszony.

Még 1911-ben történt a dolog, július 11-én. Holbek Tódor mézgedi lakos nagy summa pénzzel jött haza Bánffy-hunyadról, ahol a vásárban volt. Eladta az ökreit és ropogós szászokkal rakta teli a kabátja zsebet. Vagy 820 koronát keresett a vásárban. Együtt jött haza a szomszédasszonyával, Timka Jánosné cigányasszonnyal.

Az asszony is bement vele Holbek Tódor lakására, mert valami beszélni valója volt vele. Leültek a tiszta szobában és beszélgettek. Közben a gazda letette a kabátját az ágyra és egy percre kiment.

Mikor ismét bejött, észébe jutott a pénze, sietve rohant a kabátjához, azonban a 820 koronának csak hült helyét találta. A gyanuja az asszony ellen irányult.

— Add vissza a pénzem, mig jó dolgod van, mondotta:

— Nem vettem el én tőled egy filért sem.

A férfi azonban nem tágitott. Ütni-verní kezdte az asszonyt, aki nem tudta előadni a pénzt.

Erre aztán kegyetlenül vad módot talált ki a cigányasszony kínzására. Összekötötte a kezét, lábát és betuszkolta az asszonyt a kamarába. Ott azután a kezénél fogva felakasztotta Timka Jánosné a gerendára. Az asszony jajveszékelt, rémülten kiáltott segítségért; végül is az ember szabadon engedte. A pénz természetesen nem került meg.

Valószínű, hogy utközben, vagy a koreszmában vesztette el a pénzt.

Az asszonynak a kínzások következtében kitört az egyik keze és sokáig feködt.

Holbek Tódor ellen természetesen megindult az eljárás, mert az asszony feljelentette a szomszédot a durva erőszak miatt.

A nagyváradi kir. törvényszék esküdt-bírósága tegnapi tárgyalta az ügyet Korn Lajos táblabíró elnöklete alatt.

Holbek Tódor nem tagadta tettét. Azt állította, hogy nem emlékezik a dologra, de lehetséges, hogy így történt. Ittas is volt és dühében azt se tudta, mit csinált, amikor nem találta a pénzt.

Egész sereg tanut hallgattak ki, akik valamennyien terhelően vallottak.

Ítélet az érdekes ügyben ma délelőtt lesz.

SÉRVKÖTŐK, HASKÖTŐK

méret szerint felelősség mellett már 2 kor.-tól kezdődő árban készíttetnek

Fehér János kötszer gyárában Rákóczi-ut, (Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, miderek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419

AZ ÉLESDI ZSIDÓK.

Csaknem egy éve már, hogy az élesdi zsidók hadi lábón állanak egymással a rabbi-választás miatt. Azt hitte mindenki, hogy a kinos botrány utolsó jelenete a miniszteriumban fog lezajlani és azután újból a békés élet veszi kezdetét a hitközségben. Ez a feltevés nem teljesedett be.

Az élesdi zsidók tovább harcolnak, azaz a különbséggel, hogy most már nem rendeznek nyilvános botrányokat, nem verekednek a templomban; nem hintenek paprikát egymás szemébe, de azért ép oly dühös ellenfelek, mint eddig voltak.

Ez az ellenségeskedés legjobban kitünt most a zsidó ünnepek alatt. A múlt évben a mostani nagy ünnepeket egy fedél alatt, békés egyetértésben ülték meg. Most az orthodoxok és neológok teljesen különválva

ünnepeket. Mintha nem is egy hitközségnek volnának tagjai, kétfelé szakadva, külön-külön gyülekeztek és tartották meg az istentiszteleteket.

Az egyik rész Weinberger Mihálynál rendezett be imaházat és tartotta az istentiszteleteket. A másik rész a régi templomban ünnepelt. Ez a kétfelé szakadás nagyon lecsillapította a kedélyeket és most békésen megvannak a hívek. Mindkét fél úgy működik, mintha más-más hitközségnek volnának tagjai. Mindkét résznek külön vezetősége van.

Feltűnő mindenesetre, hogy a zsidók csak úgy önhatalmulag, minden szabály nélkül dolgoznak. Köztudomás szerint a miniszter elrendelte, hogy a tisztviselőknek most lejárt mandátumait rendes választáson töltsék be és az új vezetőség alatt kezdjék meg működésüket.

mi történik, ha meg nem jelenik a két retteggett kakastoll és szurony.

Azonnal abba maradt a harc, csak Szücs Károlyt és Istvánt nem sikerült lefegyverezni. A csendőrök mellüknek szegeztek a szuronyt és megláncolták a két Szücsöt.

Közben egyre-másra szökdöstek el a hősök. Megérkezett a katonai készütség is (semmi dolga nem volt már), jött rohanvást hat rendőr és sikerült összerelnie nyolc legényt, egy asszonyt. Nagy tömeg kísérte fel a rendőrségre az elfogott csapatot. Minden kapun beáradt a nép a városházára és tíz percig valóságos ostromállapot uralkodott a rendőrségen. Legjobban dühöngött Egri Imréné, hogy az ő drága keresztfiát megölik azok a brutális rendőrök! . . .

A részeg csapatot lezárták kijózanodásig. Egész délután folytak a kihallgatások. Öt behívót szedett össze a rendőrség. A többiek kísérők voltak. Név szerint: Szücs Károly és István, Pásztor Ferenc és János, Kovács Károly, Argyelán József, Vincze Ferenc, Mózes Mihály.

Ma át fogják adni őket a katonai hatóságnak s folyamatba tették ellenük a bünvádi eljárást hatóság elleni erőszak és botrányt okozó utcai viselkedés miatt.

Akik a színhelyről megszöktek, azokat a csendőrség keresi. Egri Imréné kijózanodása után mindent letagadott, ő nem szidalmazta a rendőröket.

A rendőrségi udvaron álló kocsirol szalonnát, kenyert, kést, kötelet akart becsémpészni a lezárt legényekhez a szuterén ablakán át, de leleplezték.

Bizalom Tiszának.

Liptószentmiklós, okt. 8.

(Saját tud.) Ma Liptóvármegye törvényhatósága ülést tartott, melyen a kormányznak és Tisza István grófnak bizalmat szavazott.

A bolgár király Magyarországon. Orsováról jelentik: Ferdinánd bolgár király 7-én délután öt órakor a Dunagőzhajós Társaság hajóján Orsovára érkezett. A király a kikötőben megjelent nagyszámú közönség éljenzését a hajó fedelzetéről viszonozta és itt fogadta a hatóságok tiszteletességét is. Ferdinánd király tökéletes magyarsággal a többi között ezeket mondotta:

— Boldog vagyok, hogy magyar területre jöhöttem. Örömmel vágyódom az édes Tátrába.

Ferdinánd királyt láthatóan meghatotta a szives fogadás, amelyért meleg köszönetet mondott. Ferdinánd király a nála tisztelgők mindegyikével melegen kezét fogott. A király kíséretében Sztancsov és Marfov miniszterek, Sztoján ezredes, Csipka és Wejeh titkárok és Strausz Adolf, a keleti akadémia tanára voltak.

Részeg regruták megtámadták a rendőröket

Látványos felvonulás a Rákóci-uton.

Pár nap óta idegessé teszi a városi embereket az a lárma és bárdolatlan ordítás, amit a besorozott ujoncok csapnak. Régi rossz szokás dühöng a legények között, beszszelnek fatoryos falujokban, utközben is folyton isznak s mire a városba érnek, vad részegek.

Nem egyszer jártuk már meg ezekkel a hetvenkedő, duhaj parasztokkal, temérdek utcai botrányt, verekedést csináltak és a rendőrség nem okult. Ámbátor a katonai hatóságtól is kijárhatna egy kis figyelem a polgárok biztonsága iránt. Elvégre ezek a bevonuló részeg ujoncok már az ő embereik. A katonai készenlétek ott lebzselnek a kaszárnyák udvarán s akkor loholnak nagy esörtetéssel, amikor már véresre verték a rendőröket.

Ez lehetne másképp is, csak egy párányi belátás volna katonáékban. Minden utvonat torkába, amelyik a városba fut, oda lehetne állítani három szuronyos bakát. A falusi hősök egyszerre megszelidülnének és tisztességesen viselnék magukat. A szurony s a jó Manlicher fegyver roppant potentum a mi büszke népünk előtt, de a rendőr: az Andris, meg Mihaszna András, akit csatán kromakodások kíséretében lehetetlen helyekre küldenek.

Tegnap délben megdöbentő módon csoport össze egy vad hordával két Rákóci-uti rendőrposzt. A derék rendőrök élete komoly veszedelemben forgott, váratlanul segítségül érkezett csendőrök mentették ki őket a kritikus helyzetből.

Délelőtt fél tizenkét órakor nyolc biharpüspöki legény egymás karjába kapaszkodva, hangos danolással vonult végig a Rákóci-uton. Hatan a kocsin ültek, azok ott ordítottak. Nénémasszony, komámasszony, a napam és „idesanyám” talán még a babám is ott fujta a kesergő bakanótát.

A pénzügyigazgatóság előtt posztolt Lovas Lajos rendőr. Figyelmeztette a részeg csapatot, hogy térjenek le a Sztaroveczky-utra és ne kiabáljanak.

A szekérről biztatta Szücs István a legényeket:

— Ne hallgassatok az Andrisra!

A rendőr látta, hogy egyedül nem bír tizennégy emberrel és két asszonnal, lekísérte őket a Széchényiig és ott Bordás Lajos rendőrrel együtt elibe állt a menetnek, megkapta a lovak zabláját.

— Térjenek le a Fő-utcaról, itt nem szabad menni!

A nyolc legény erre a két rendőr ellen fordult. Ütlegetni kezdték őket és annyira lefogták karjukat, hogy nem tudták kardjukat használni.

A kocsirol a berugott asszonyok lesivítottak:

— Bontsátok ki őket!

Valóságos harc fejlődött ki a két rendőr és a nyolc részeg legény között. Megakadt a villamos közlekedés. A legények a löseket kezdték rángatni. Szücs Károly a kocsirol megfordított ostornyéllal csapkodott és úgy talált Lovas rendőrrre ütni, hogy jobboldali arcáról leszakadt három helyen a hus és a kiömlő vér elborította a rendőr arcát.

Már ekkor hatalmas tömeg hullámozott a véres haretér körül. Valaki felrohant az ügyészségre, ahol éppen ott volt Garai Márton okányi csendőrszervező Botos Gusztáv csendőrrel.

— Jöjjenek kérem, mert agyonverik a rendőröket! . . .

A két csendőr futólépésben rohant a színhelyre.

Lovas Lajosnak eltörték a kardját, másik társa a két Szücsesl birkózott s ki tudja

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája
Nagypiactér, Gitye házban
megnyillott.

Mindenemü bank és kereskedelmi ügyek keresztül-
vitele a legrövidebb idő alatt.

Pénz közvetítés olcsókamat mellett.
Külön osztály: élet-, baleset-, tűz- és minden más
egyéb biztosítások.

..FIREK

Tájékoztató.

Okt. 19. Kath. Legényegylet házi estélye este 8 órakor.

*** A táborig vikárius Nagyváradon.** *Bjelik* Imre táborig vikárius, nagyvárad kanonok tegnap este a 7 órai gyorsvonattal Nagyváradra érkezett. A táborig püspök hivatalos szemleuton van s a nagyvárad táborig lelkészi hivatal megvizsgálása után folytatja hivatalos körutját.

*** Plébánosi vizsgálatot tettek.** *Telepy* Marcell premontrai rendű áldozár, váradszentmártoni lelkész és *Vinkler* Ágoston gerendási helyettes lelkész tegnap a plébánosi vizsgáló bizottság előtt a plébánosi vizsgálatot jó sikerrel letették.

*** Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Germán* Ernesztin belényesi állami polgári iskolai tanítónőt a nagyikindai polgári iskolához helyezte át.

*** Élet a nagyvárad jogakadémián.** Csak a minap adtunk hírt a jogakadémia sikerült gyásznapélyéről s most újra foglalkoznunk kell a jogakadémiával. A legújabb hír az, hogy a jogakadémiai ifjuság énekkart akar szervezni a maga körében. A mozgalomra az adott okot, hogy a gyásznapen a Szózat éneklése meghatóan gyatra volt. Maga a dékán, dr *Kiss Géza* a legnagyobb mértékben helyesli a mozgalom célját s minden erejével rajta lesz, hogy a felmerült terv sikerüljön. A megalakulandó énekkarnak jelentős szerepe jut majd azokon a matinékon, melyeknek tartását az ifjuság agilis vezetősége szintén tervbe vette. Tekintve a jogászfifjuság buzgalmát, ne csodálkozzunk majd rajta, ha egy szép napon a jogászság a nagyközönség elé áll, hogy bemutassa énektudását. Az énekkar szervezésére és vezetésére dr *Kiss Géza* dékán valószínűleg dr *Vucskits Jenő* főreáliskolai tanárt kéri fel, aki jelenleg a reáliskolai rendkívül fegyelmezett s pompásan betanított énekkarnak a vezetője. Mi a magunk részéről csak azt a megjegyzést fűzzük ehhez a hirhez, hogy épen időszerű már, hogy Váradnak is legyen egy olyan énekkara, melyre minden várad ember büszke lehessen, mint az egyetemi énekkarra a pestiek.

*** Tűz egy gyulai gyárban.** Az első gyulai kötött és szövött áru gyár pincehelyiségében fölhalmozott pamut, kőanyag az éjszaka kigyulladt és csak reggel öt órakor vették észre a tüzet. A kivonult tűzoltóságnak és a honvédek tűzoltócsapatainak megfeszített munka után sikerült a tüzet eloltani. A kőanyag között elhelyezett olajat és festéket még jókor sikerült elszigetelni és ezzel igen nagy bajnak vették elejét. A kár nagy, de a veszteség biztosítás útján megtérül.

*** Kinoezés.** A nagyvárad kir. itéltábla elnöke dr *Fürtös* Lehel petrovai lakost a vezetése alatt álló kir. itéltábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

*** A kolozsvári Szt. Imre-kör zászlószentelése.** Folyó hó 19-én tartja a kolozsvári egyetemi Szt. Imre-kör zászlószentelését, amelyen a fővárosi katolikus világ több neves embere részt fog venni, továbbá *Apponyi Albert* gróf is kilátásba helyezte megjelenését. A zászlószentelésen a helybeli kir. katolikus jogakadémia is képviselve lesz még pedig *Sáveges* Ferenc III. éves, *Barza* Ferenc, *Schweiger* László, *Zsdánszky* Kálmán II. éves és *Kovács* Sándor I. éves joghallgatók által, akik 18-án este indulnak a gyorsvonattal.

*** A kamara értesítése.** A m. kir. szegedi II. honvédkerületi hadbiztosság a különböző állomásokon elhelyezett honvédszolgálatok részére szükséges kenyér és zab szállításának biztosítására pályázatot hirdet. A pályázat feltételei a kamarai irodában a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól d. u. 2 óráig megtekinthetők. Nagyvárad, 1913 október hó 8. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: Dr *Moskovits* József elnök. Dr *Sarkadi* Lajos titkár.

*** A Páris-patak feletti új utca rendezése.** Említettük, hogy a Páris-patak beholtzási munkájával már elkészültek. A hatalmas új beholtzott esatorna feletti új utcát nyitottak, amely azonban ez időszerint teljesen járhatatlan, dacára, hogy az új utca nagy részén már modern laképületek vannak. A városi mérnöki hivatal most sürgős előterjesztést tett a városi tanácshoz, hogy még mielőtt az őszi sáros idő bekövetkezik, rendezzék az utcát, mert a télen a házak lakói nem tudnak bejutni lakásaikba. Az új utcán, ócska kockakő szegéllyel, 1,5 méter széles aszfaltjárdát, az uttesten pedig köröskő burkolatot javasol a főmérnök. Eredetileg 17500 korona költséget vettek fel az új utca burkolására, de a főmérnök szerint most az utca rendezése tetemesen kevesebb költségbe kerül. A költség nagy részét a háztulajdonosok járdáhozjárulás és betterment címén megtérítik a városnak.

*** Halálos végű aranylakodalom.** Megrendítő gyászeset történt a györmegyei Gönyű községben. Ott *Antal* és felesége tartották aranylakodalmaikat. A templomban az istentisztelet alatt, a mikor a pap éppen meg akarta áldani az öreg házaspárt, Ott *Antal* hirtelen szívzélhűdés érte és a templomban rögtön meghalt. A súlyos és nem várt csapásra az öreg asszony oly rosszul lett, hogy rögtön ágyának esett.

*** Gyenge szüret.** A hivatalos szüretet a jövő hétfőn kezdik meg a nagyvárad hegyen, de már sok szőlősgazda megkezdte a szüretet. Ezek a gazdák nagyon panaszkodnak, mert az egész évi óriási befektetések, munkáltatási költségek után a szüret eredménye nagyon gyenge. A minőség még csak volna valamilyen, sokkal jobb a tavalyinál, mennyiség tekintetében azonban gyenge az eredmény. Egyik gazdának 4 holdon 22 hektoliter, másutt 10 holdon 60 hektoliter a must; átlag tehát holdankint 5-6 hektoliterre lehet számítani. Ilyen körülmények mellett csak természetes, hogy hire-hamva

sines a vig szüretnek. Nem veri fel a hegyet a szüretelők jókedve, a cigány muzsikája... a borág nagyon mostohán jutalmazza a gazdák fáradozását. Bizony, bizony, nem ugyan már, mint volt régen...

*** Öreg öngyilkos.** Tegnap reggel 6 órakor telefonon értesítették a rendőrséget, hogy *Halász*-utca 19. szám alatt *Szabó* István 65 éves ember nyári konyhájában felakasztotta magát. A helyszínen dr *Berkovits* René orvos és *Bodó* László felügyelő megállapították, hogy még az éj folyamán követhette el az öngyilkosságot. Az egykori ácsmester jeljesen elszegényedett és munkaképtelensége miatt kéregetésből tengette életét. Holttestét beszállították a halottas házba.

*** Borzalmas szerencsétlenség a mézgedi fatelepen.** Tegnap délután *Galányi* János mézgedi munkás egy fával megrakott iparvasuti kocsira akart felszállni. A koci még nem állott meg egészen s így a szerencsétlen ember megcsuszott. A koci *Galányi* testén oly súlyos sérüléseket okozott, hogy életben maradásához nincs remény.

*** Hollandi dráma a Vigadómozgóban.** A nagy sikert aratott japán dráma után ma a hollandi néplélek művészi rajza, egy gyönyörű hollandi dráma kerül bemutatásra a Vigadó mozgóban. A *hollandi leány* a címe ennek a remek sláger darabnak, a mely méltán fog feltűnést kelteni. Két remek bohózat-ujdonság egészíti ki a műsort, ezenkívül „A vészjel” című életkép és a *Gaumont* hiradó legújabb természetes felvétele. Az új műsorra felhívjuk mindenkinek a figyelmét.

*** Zsebtolvaj az állomáson.** Tegnap este megjelent a nagyvárad állomáson *Kepes* Jenő ismert zsebtolvaj, aki már több városból ki van tiltva, többek között Nagyváradról is. A zsebmetsző főleg a máramarosi havasokból lejtött oláhok közül választotta ki áldozatait s épen egy ilyen oláh szumánja zsebéből vett ki öt koronát, mikor *Kerekes* János csendőrőrmester tetten érte s lefűlelte. *Kepes* ellen az eljárást folyamatba tették.

*** Farkass János temetése.** Néhai *Farkass* János püspökladányi fűtőházi felügyelő hült tetemeit ma, csütörtökön helyezik örök nyugalomra Nagyváradon. A holttest a reggeli 8 órai vonattal érkezik a nagyvárad pályaudvarra. A temetés idejére nézve változás történt, amennyiben a temetés nem délután 3 órakor lesz, hanem ma, csütörtökön délelőtt fél 9 órakor a nagyvárad vasút állomáson beszentelik a holttestet s a gyászmenet a várad-olaszi plébánia-templomba vonul, ahol requiemet tartanak az elhunyt lelkiüdvéért. A gyászmise után a holttestet az olasz temetőbe viszik, ahol örök nyugalomra helyezik a derék férfit kihült tetemeit. A gyászoló család ezután kéri a rokonokat és jó ismerősöket, akik a végtisztességen részt venni óhajtanak, hogy a temetés idejében történt változást tudomásul venni sziveskedjenek.

*** Tea-délután a Photo-Club és Karácsonyi Géza kiállításán.** A Photo-Club és a Karácsonyi Géza kiállítása minden nap nagy látogatásnak örvend. Nagyvárad műértő közönsége örömmel keresi fel a Weiszlovits-féle Bazár épületet, hogy Karácsonyi Géza szobraiban és a Photo-Club művészi fényképeiben érdeklődjék. Érthető is ez az érdeklődés, mert

Nagyvárad Vasöntőde és Gépgyár Részvénytársaság

Nagyvárad, Össi-tér.

Gazdasági gép-, eke- és keskenyvágányu vasutak gyára; vasszerkezetek, közlőművek, gépjavitó-műhely, műszaki-iroda.

Telefon 340. sz.

oly kiállítást láthatnak ott, melyre büszke lehet Nagyvárad azért is, mint Lukács Ödön tanácsos a Photo-Club elnöke megnyitó beszédjében klemelte, mert saját társadalmának tagjai produkálták mind azt a szépet, ami ott együtt van. A kiállítás rendezőse elhatározta, hogy a legközelebbi vasárnapi folyó hó 12-én teadélután rendez. Ezt a gondolatot csak örömmel üdvözölhetjük, mert bizton hisszük, hogy a kiállítás szépen díszített intim helyiségében együtt fogjuk látni a város előkelő közönységét, főleg hölgyeit. (A kiállítás jövő hét végéig nyitva.) A rendezőség elhatározta azt is, hogy a teadélután keretében tombolat rendez, melynek nyereség tárgyai a kiállítás díjnyertes képei lesznek.

x A városligeti kútháznál, közvetlen az alagút mellett egy modern, télen is lakható három szobás szálló-lakás a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, vagy előnyös feltételek mellett a ház örök áron eladó. — Cim a kiadóhivatalban.

x Iskola idényre torna cipők 2 koronától kezdve. Gyermek cipők 20-25 szimig 2 korona, 26-28 szimig 4 korona, 29-34 szimig 5 korona. Fiu boksz cipő 35-39 szimig 7 korona, női chevron vagy boksz cipő 7 korona, férfi chevron vagy boksz cipő 8 korona. Finom női parti félcipők 5 korona, divatos férfi kalapok 3 koronától kezdve *Feketénél*, Szent-János-utca, Kispipa mellett.

*** Egy elegáns hálószoba butor** elköltözés miatt azonnal eladó, Báthori-utca 5 sz. Neischiller E.

Fölvivjük Nagyvárad és vidéke vásárló közönységének b. figyelmét,

Kertész S. Sándor

női-divat, vászon és menyaszszonyi kelengyék áruházának legolcsóbb és legmegbízhatóbb bevásárlási forrására

Kossuth-utca elején.

Helyi és vidéki telefon 10-30.

Őszi ujdonságok már megérkeztek

M. kir. államvasutasok és tisztviselőknök 10 százalék árendedmény. Gyászkelmek nagy választékban.

FLEGMAN

női-divat terme
kiáló szabásu
angol kosztümöt és francia ruhát mérsékelt árakban készít.

x Szabadkai női tambura zenekar a Korona kávéházban. Ma és minden este a Korona kávéházban hangversenyez az országos hírnévnek örvendő szabadkai női tambura zenekar Kurina Mátvás karmester vezetése alatt egy elsőrangú erőkből összeállított tambura és énekkar, naponta változatos műsorral, a társulat magán és ének számokkal működik közre, a társulat tagjai, Szatmári Lilike, Balogh Mariska, Pécsi Margi. Szücs Annuska és Vég Micike énekesnők. Kezdeté este 8 órakor, szabad bemenet. Szives pártfogást kér Kurina Mátvás karmester.

x Ujhelyi Róza nőikalap üzletét Rimanóczy-utca (Kolozsváry házba) Royal kávéházzal szembe helyezte át, hol eredeti párisi modellekből állandó választék áll a hölgyközönység rendelkezésére, mit olcsóbb boltbér mellett rendkívül jutányosan árusít.

x Szöllős-utca 12. sz. házban több egyszoba s mellékhelyiségeiből álló lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-u. 6.

x Ossi-tér 14. sz. házban több lakás és üzlethelyiség minden órán kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth-utca 6.

x Ridzyk József épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczy-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a legdíszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x Színházba menet találja a vásárló közönység az Aszódi-féle cukorka és csokoládé-bonbon üzleteit. Tisztelettel értesitem egy a nagyvárad. mint a vidéki ellipse közönseget, hogy ő felsége Vilmos német császár legkedveltebb cukorkáit Hildebrand udv. szállító Berlinből kizárólag csakis nekem szállítja és így a cukorka szakértő közönység most már különbséget fog tudni tenni cukorka között. Cukorkáim frissnek és élvezhetőek, valamint olcsó árban számítom. A közönység figyelmébe ajánlom Kossuth-utcai főüzletemet hol reggeltől estig a 8-féle zamatu pörkölt kávék frissen és melegen a közönység rendelkezésére áll, elkülönített kávé-pörköldémben. Vigyázatot kérek — Rákóczy-uti fióküzletem a Csokoládé király mivel csak kizárólag cukorkákat árusít, így vasárnap egész nap nyitva van a közönység kényelmére. Kugler Gerbaud cukorkák és cukrászsütemények budapesti árakkal üzletemben kaphatók. Telefon rendeléseket kérek 635-, 610-, 10-16. A legcsekélyebb mennyiséget is azonnal gyorsküldőncel haza szállítom.

x Este van, este van, kiki nyugalomban kicsiny kis fiacskám alszik a karomban, bizonyosan álmodik kocsiról, lóról és egyéb játékról, hozok is én néki a Párisi Bazárból.

*** Rimanóczy-étterem,** helybeli és vidéki-intelligens családok találkozó helye. Estélyek, társas vacsorák és összejövetelek részére külön termek. *Kitünő italok, izletes magyar konyha.* Abonensek elfogadtnak. Szives pártfogást kér a bérlő.

x Farkas-féle parkett-pasta tükör fényessé varázsolja parkettjeit! Kilója 2-40 kor. fél kilós próbadohoz 1-20 kor. Kapható: Farkas István Apolló Drogeriájában Nagyvárad. Rákóczy-ut (Fő-utca) 7. B. Fröhlich hentes üzlet mellett.

x Értesítés. Tisztelettel értesítjük a n. b. rendelőinket, hogy Hatvány és Szentmiklóssy szücsök beltágja, Hatvány hosszabb külföldi tanulmányutról haza érkezett. Szives pártfogást kérünk Hatvány és Szentmiklóssy szücsök, Nagy Sándor-utca 1.

x Vörösbör! Nyáron a legkellemesebb ital! Literje 96 fillér. — Csodaszép mézédés *csemege-szöllő*; kitünő pelesenye és *pezsgőborok*; *kőbányai* maláta és szalon *sörök*, **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon: 448. sz.

x Érdekében áll, hogy megrendeléseivel felkeresse *Biró László* és *Tsa* urinői- és papi szabókat. Meglepő olcsó árak, modern szabás, elsőrendű munka Sal Ferenc-utca 17. Telefon 832 sz.

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai vállalata
Nagyvárad, Szász épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x FELHIVJUK a nagyérdemű hölgyközönseg szives figyelmét a most megnyílt **Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Mérsékelt árak. Nagy Sándor-u. 17.

*** Ingatlan eladás.** Nagyteleky-utca 31 szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Az erdélyi kereskedelmi és automobilforgalmi r. t. helybeli fiókja automobilonban, pneumatikokban, valamint az összes automobil-felszerelési és szükségleti cikkekben *Szilágyi Dezső-utca 6. szám* alatti (telefon 13-21.) telepén nagy raktárt tart. A cégnek modernül berendezett garages *Körház-utca 6. szám* alatt (telefon 13-52.) van, hol egy a helyi, mint az átutazó automobilon a legideálisabb garaget találják és egyuttal szükségleteiket is a legelőnyösebben szerezhetik be.

x Meghódította a hölgyeket MLE JULIETTE elsőrendű mellfűző különlegességeivel Színház-utca 4. Adorján palota (Emke mellett.) Telefon szám 827.

x Két jogász sétál a városban, szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhethet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagő-kapu mellett

Kováts Kálmán

mű-asztalos

Nagyvárad, Vámház-utca 33. (Gázgyárral szemben.)

Készít: egyszerű és mű-butorokat, teljes lakásberendezést, valamint mindennemű asztalos munkákat. Állandó raktár bel- és külföldi száraz anyagokból. Telefon 99. sz.

x **Tekintettel a rossz pénzüszonyokra** leszállítottam az árakat. 3 pár női harisnya 1 kor. 3 pár fegyházban kötött férfi harisnya 78 fill. 1 pár patent gyermek harisnya 26 fill. 6 darab fin. vászon kendő 80 fill. 1 m. sweitzu himzés 24 fillértől. 1 m. csipke 2 fillértől. 1 pár nyári keztyű 30 fillértől kapható **Ungerleider Salamonnál** Szent János-utca 4. sz. alatt.

FIGYELEM! Óriási választékok iskola szerekben csak **Klein Vilmos és Társa** cégnél találhatunk u. m. író és rajzszeret, iskolatáska 36 fillértől, könyvszíjak 30 fillértől, továbbá fiú és leány intézetbeli fehérneműk, iskolai lüster és cloth kötények, gyermek esőernyők, fiú sapkák 30 fillértől, gyermekharisnyák 20 fillértől. Téli alsóruhák, iskola munkák és mindennemű kezimunka anyagok. Csödből vásárolt 1500 drb divatos parket blousche 2-50 fillérért. 3000 elsőrendű férfi ing 2 koronától, galérok 20 fillértől, 30000 méter arcfátyol 20 fillértől és minden e szakmába tartozó cikkek olcsón csak a fenti cégnél szerezhetünk be, Rákóczy-ut 18.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyenesítő gépek készítője. Nagyváradon, Nagy Sándor-utca 17. sz. alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

Szülők figyelmébe!

Legjobb gyermek cipők teljes fiú keletyűk legolcsóbban

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Egy jó házból való fiú tanulóul

felvétetik fizetéssel

Tátray Gusztáv

kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Legszébb és legolcsóbb zománctáblák

Diósy Sománál

Telefon 839.

Telefon 839.

Fogak és fogsorok úgy kancsukba mint aranyba foglalva szájpadiás nélkül, továbbá arany koronákat, csapfogakat, hidmunkákat fog és gyökér húzás és tartós fogtöméseket készít

Engel Dezső,

vizsgázott fogtechnikus.

N.-Várad, Bémer-tér (Emke Kávéház felett.)

SZÍNHÁZ

...
Heti műsor.

Csütörtök: Diákhercegnő.

Péntek: Verdi-requiem, Assunta Spina (Olasz dráma. Bemutató előadás.)

Szombat: Parasztbecsület. — Assunta Spina.

Vasárnap délután: Éva; este: Gyimesi vadvirág. (Népszínmű.)

Assunta Spina. E hét péntekjén lesz a bemutatója Giacomó híres drámájának, az Assunta Spinának, amely minden tekintetben telivér olasz irodalmi szerzemény. Meséje egyike azoknak a forró szerelmi történeteknek, amelyek hősnőit és hőseit csak Olaszország földjén találhatni. Azon a földön, ahol a szerelem még mindig drámai alap és véres tragédiának a szülője, ha azok akarják egymást elhagyni, akik valamikor szerelmesen forrtak egybe. Assunta Spina hősnője a darabnak, aki börtönbe jutott kedvesének a szabadságáért szeretője lesz egy embernek, akinek hatalmában van Assunta Spina szerelmese előtt megnyitni a börtönfalakat. Mikor aztán a szerelmes hős kiszabadul és másnak a karjaiban lepi meg a leányt, meggyilkolja a férfit és újra börtönbe kellene jutnia, ha meg nem menti Assunta Spina, aki magára vállalja a gyilkosságot és kedvese helyett börtönbe vonul. Az izgalmas mesét Giacomó művészi technikával dolgozta fel, a Szigligeti Színház társulata pedig — a próbák után ítéltve — pompás előadásban fogja bemutatni az olasz drámát, amely Magyarországon először Nagyváradon kerül színre. Az Assunta Spinát a pénteki bemutató estjén, a nagyszabású Verdi-emlékkünnepély előzi meg, míg szombaton este a Parasztbecsület kerül színre, a két felvonásos olasz drámával.

Éva — Görög Olgaival. Vasárnap délután a színtársulat operette-személyzete a múlt év egyik legsikerültebb operettejének, az Évának előadását ismétli meg. A vasárnap délutáni előadásban a címszerepet Görög Olga játssza.

EGYESÜLETEK

...
A Katholikus Kör választmánya tegnap tartotta rendes ülését. Jelen voltak: Fetser Antal püspök, dr Karácsonyi János egyh. elnök, dr Vucskics Gyula, Dus László, alelnökök, Frankó Endre, Imrik S. Zoltán, Kelemen Kálmán, dr Krüger Aladár, Sürger Bertalan, Schuch Károly, Novák

János, Halmos András és Imrik Gusztáv titkár, Egyházi elnök jelentette, hogy Belopotozky Kálmán nagyrépost arcképe elkészült s midon tekintetben rendkívül sikerült alkotás. A képet már ő és Frankó Endre a Kör részére át is vették. Dr Krüger Aladár a választmány nevében üdvözölte a választmány régi buzgó tagját, Frankó Endrét, 70 éves születésnapja alkalmával. A választmány tagjai ez alkalommal Frankót rendkívül meleg óvációkban részesítették. Letárgyalták a vendéglőssel kötendő szerződést. Befejezésül az új tagokat vették fel. Összesen *harmincöt új tag jelentkezett*, akik közül harminckettőt Kelemen Kálmán gyűjtött. A tagoknak ez az öröndetes gyarapodása már a Katholikus Kör új helyiségének erős vonzóerejét bizonyítja.

IRODALOM

...
Religio. Dr Hanuy Ferenc egyetemi tanár tudományos és társadalmi katolikus heti folyóirata ezen a héten is kitűnik gazdag, érdekes és magasnívójú tartalmával. Az új számból kiemeljük a következőket: Liberalizmus és az egyház. Irta: dr Rézbányay József. — Az örök városból. Baumker Kelemen. Dr Trikal Józseftől. A soteriologia problémáiból. Dr Dudek Jánostól. Szathmáry György esztergomi érsek breviariuma. Dr Lukács Józseftől. A dogma modernista magyarázatai. III. Dr Wiedermann Károlytól. A legrégebb keresztény missiók Közép-Ázsiában. IV. Kmoskó dr. Mihálytól. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Molnár-utca 20. szám.

Mozi — vászon nélkül. Ez a címe a Tábori Kornél szerkesztésében megjelenő Vidám Könyvtár 18-ik füzetének, amelyet Bródy Miksa, a Leányvásár szerzője írt. Csaknem félszáz kis humoreszk, croquis, gyorspörgésű dialóg és vig történet van a csinos füzetben. Mozi, aztán színház, klub és zsur, irodalom és művészet egyaránt szerepel a témák közt, amelyeket Bródy fölényes humorral, egészen különös iróniával dolgoz föl. A szokatlanul nívós könyveske 40 fillérért kapható a trafikokban, vasuti állomásokon és persze az összes könyvesboltokban. A Vidám Könyvtár előző számaival együtt, amelyeket a legkiválóbb magyar humoristák írtak, megrendelhető az Üllői-ut 18. szám alatt levő kiadóhivatalban.

Magyar kultúra. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz.) — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal:

Tanulmányok: Eötvös József báró emlékezete. Dr Dudek János. — A hangya pszichikai élete. Wasmann Erik S. J. — Városaink hitelé: A katolikus Kassa. Dr Kovács Lajos. *Tárca:* Tíz év. S. Bokor Malvin. *Paizs és kard:* Levélszekrény 16. Miért van az indexen? —k. — Az emberek ellen... —sk. — Különbség. n. p. — Schopenhauer-ről... bb. *Szemlék és kritikák:* Társadalmi és tudományos folyóirataink szemléje. Burján Károly. — Könyvek: Dr Pompéry Aurél. Kossuth Lajos 1837-39-iki hűtlenségi perének története. Dr Szegedy Rezső. — Wick B. Tipusok a vallási életben. r. — Good Pál. Erkölcs és erő. Dr Kolb Ciprián. — Kenedi G. Anekdoták a magyar közéletből. Vigh Ferenc. — Leo

Michel. Das etische Problem in der modernen Philosophie. B. Zs. — Színház: Két újdonság. ssa. Napló: A papság tudományos nevelését . . . bb. — Csodálatosak utjai . . . tt. — „Bizony, számarak vagyunk” . . . tt. Több mint 400 orvos . . . tt.

Az Egyházi Közlöny (szerkesztik: Gerely József és Hivatal József) legújabb számában dr. Czápik Gyula írt vezetőcikket katolikus iskoláink tankönyveiről. Rendkívül gazdag az Egyetemes Egyház hiranyaga. Széleskörű és kimerítő ismertetését adja az eseményeknek. Paska István katolikus iskoláink védelméről szóló cikke igen érdekes. Közli több főpásztornak szövegeit a katolikus sajtóról; Kassuba Domonkos arcképét és életrajzát. A folyóiratnak kiemelendő érdekessége a „Tudományos Szemle”, Irodalmi kritikák és személyi hírek fejezik be a mindvégig aktuális és eleven lapot. Szerkesztőség és kiadóhivatal VIII., Eszterházy-utca 19. Előfizetési ára egy évre 12 korona.

SPORT

Football-mérkőzések. Vasárnap ismét elsőrangú sportélvezetben lesz része a nagyváradi közönségnek. Ugyanaz a négy csapat, melynek játékában a múlt vasárnap 3000 ember gyönyörködött, fog ismét játszani. Nevezetesen délután 1 órakor a NAC—NSC tartja bajnoki mérkőzését. A közönségnek ismét alkalma lesz kedvenc csapatának játékában gyönyörködni s bár a NAC győzelme biztos, azért mégis erős ellentét fog a NSE csapata is kifejtetni, hiszen a múlt vasárnap a DKASE csak a legelkeseredettebb küzdelem után tudta minimális goal-aránnyal legyőzni. A mérkőzés után a DKASE—NSE bajnoki mérkőzése következik, mely elsőrangú fontosságú s esetleg döntő lefolyású lehet a helyezésekre vonatkozólag. A DKASE-nek kitűnő védelme van — a két reprezentatív debreceni hátvéd — s ezzel szemben a NSE-nek minden erejét meg kell feszíteni, hogy győzelemre vigye a nagyváradi színeket. A mérkőzés pontosan 3 órakor kezdődik.

NAC.—DTE. A NAC legjelentősebb bajnoki mérkőzése október 19-én lesz, amikor a DTE csapatával, régi riválisával kerül szembe a nagyváradi pályán. A DTE ugyanis tudvalevőleg szintén legyőzte a NSE csapatát s így ma veretlenül áll a bajnokságban épügy mint a NAC. A két veretlen csapatnak találkozása lesz tehát az őszi saison legkiemelkedőbb sport eseménye.

A NAC választmányi ülése. A NAC választmánya ma, csütörtökön este fél 9 órakor a Club-kávéházban ülést tart, amelyre a tagok pontos időben és teljes számban való megjelenésre ez uton is meghívotnak.

TÁVIRÁTOK

Andrássyék nem mennek be a Házba.

Budapest, okt. 8.

(Saját tud.) Andrássy ma kijelentette, hogy a képviselőházi ülésekre nem fognak bemenni. A delegációra azonban még nem tud határozott választ adni. Valószínű,

hogy ezeken az üléseken részt fognak venni.

A főrendiház ülése.

Budapest, okt. 8.

Tegnap délután 4 órakor, rövid ülést tartott a főrendiház. Az elnök megnyitó szavai után elparentálták az elhunyt főrendi tagokat. Majd a királyi kéziratot olvasták fel és ezzel az ülés véget ért. Az ülésen a kormány tagjai kivétel nélkül megjelentek.

A kormány programja.

Budapest, október 8.

A munkapárt tagjai este értekezletet tartottak, melyen Tisza István gróf bejelentette, hogy a delegációs ülések december közepén kezdődnek. Bejelentette továbbá, hogy a kormány legközelebb be fogja terjeszteni a sajtótörvény revíziójára, a jegyzők illetményeinek rendezésére, a vármegyei tisztújítások elhalasztására és a vasuti pragmatikára vonatkozó javaslatokat. Tisza kérte a párt tagjait, hogy e program megvalósításában támogassák a kormányt.

A debreceni egyetem alapkövetétele.

Debrecen, okt. 8.

(Saját tud.) Az egyetem alapkövetétele ünnepélyes formák között fog megtörténni. Az ünnepség e hó 31-én lesz, melyre a társ törvényhatóságokon kívül a kormány tagjai is hivatalosak.

Markovits Manó első szerplése.

Makó, okt. 8.

(Saját tud.) Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma ülést tartott, melyen Markovits Manó főispán kijelentette, hogy a bizottsági ülésekről számüzeni akarja a politikát és kizárólag pontos közigazgatási munkát kíván végezni.

Elpusztult cukorgyár.

Hamburg, okt. 8.

A Michaeller és társa cég schuleui cukorgyárában tegnap tűz ütött ki, a mely a gyár nagy részét elpusztította. A poreukormalom és a mézgyár teljesen elhamvadt, a gépházat meg lehetett menteni. A kár három millió korona.

A háboru befejezése.

Belgrád, okt. 8.

Az albán felkelés le van verve. A szerb seregek mindenütt felülkerekedtek és megtisztították Szerbia területét az albán bandáktól. Az egyik utolsó és legvéresebb hare Prizrendtől nyugatra volt, a hol mintegy 670 albán gyűlt össze. Nem akarták megadni magukat, kétségbeesetten védekeztek s majdnem az utolsó szál emberig meghaltak, vagy megsebesültek. Az országot tele van albán halottakkal. Az egész háboruban 5400 albán és 1500 szerb esett el. A szerbek mindenütt megerősítik a határokat, így elfoglaltak Guridervent, a mi biztosítja nekik Prizrend birtokát. Azt mondják, hogy a valonai kormány újabb támadást szervez.

A szerb kormány bizonyítékokat szerzett arra, hogy a felkelést a bolgárok és a valonai kormány közösen szervezték. A bolgár határ felől még mindig nyugtalanító hírek jönnek és Ochrida közelében is bolgár bandák pusztítanak.

KÖZGAZDASÁG

Értesítés. Bosznia és Hercegovina kormányzósága, az 1907—1912. év folyamán a G. Mochstersheimer visegrádi cég által kitermelt erdőterületen visszamaradt fenyőrönkök és hulladékfa értékesítésére pályázatot hirdet. Pályázati határidő: 1913 október hó 28. — A temesvári cs. és kir. VII. hadtest hadbiztossága a különböző állomásokon elhelyezett csapatok kenyér- és zabszállításának biztosítására pályázatot hirdet. A pályázatok részletes feltételei a kamarai irodában a hivatalos órák alatt d. e. 8-tól d. u. 2 óráig megtudhatók. Nagyvárad, 1913 október hó 9. A nagyváradi kereskedelmi és iperkamara: Dr. Moskovits József elnök. Dr. Sarkadi Lajos titkár.

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	10.64
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.40
Októberi rozs	— — —	8.16
Áprilisi rozs (1914)	— — —	8.89
Októberi zab	— — —	7.56
Áprilisi zab (1914)	— — —	7.75
Tengeri 1914 májusra	— — —	6.46

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	824.—
Oszták hitelrészvény	—	627.—
4%-os koronajáradék	—	80.95
Oszt. magy. államv.	—	696.—
Jelzálogbank	—	425.25
Leszámitoló és pénzváltó	—	512.—
Hazai bank	—	285.—
Magyar bank	—	561.75
Keresk. bank	—	3720.—
Rimamurányi	—	683.—
Salgótarjáni kőszén	—	756.50
M. Ált. Kőszénbánya	—	1040.—
Közuti vasut	—	640.50
Városi villamos	—	360.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Fontos értesítés!

Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy illatszer és háztartási üzletünket a folytonos emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából, kénytelenek voltunk tetemesen

megnagyobbítva át helyezni:

Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám alá,

ahol ezentul mindenemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul elégíthetünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket, igen tisztelt vevőközségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentul minden hónapban egy

ingyen bevásárlási napot rendezünk.

Mint hogy ezen **ingyen nap** feltételeit itt részletezni, helyszüke miatt, nem lehet. Kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kéni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatára bárhová, ingyen és bérmentve megküldünk. Címünk:

Parfumerie „Hez“ illatszertár és háztartási cikkek szaküzlete, Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7. szám.

Tüzijáték kiállítás.

őzv. Kádár János-né
elsőrangu fűszer- és csemege kereskedésében.

a legelsőbbbrangu különlegességek
előnyös **bevásárlási forrása.**

Kugler H. Gerbaud főraktára.

Telefon 85. sz.

Telefon 85. sz.

Nagyvárad város tanácsának árverési küldöttségétől.

Árverési hirdetmény.

A város tulajdonát képező Apolló épületben levő kávéház s ehhez tartozó mellék helyiségek bérbeadása céljából 1913. évi okt. 30-án d. e. 10 órakor a Városház bizottsági termében árverést fogok tartani. A bérleti idő 1913. május 1-től kezdődik és tart egymást követő 6 esetleg 10 éven át. A kikiáltási ár 20.000 kor. évi bér és az árverési feltételekben körvonalozott egyéb mellék szolgáltatások.

Árverelni szóval, vagy írásban zárt ajánlat útján lehet. Bánatpénzül a kikiáltási ár 1/4 része, vagyis 5000 kor. teendő le készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban. A bánatpénz zárt ajánlat esetén ahhoz csatolandó, szóbeli árverelő pedig az árverés megkezdéséig tartoznak alulírott árverési küldöttségi elnök kezéhez letenni.

Zárt ajánlatok a fent kitett határidőig alulírott kezéhez adhatók be. Árverelőket tett ajánlatuk azonnal, ellenben Nagyvárad városát csakis az árverés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi. Árverelő annak elismeréséül, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve kötelezőnek elfogadják, az árverés megkezdése előtt aláírni tartoznak, zárt ajánlattevők részéről pedig ez a körülmény az ajánlatban világosan kiteendő.

Az árverési feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagyvárad, 1913 okt. 2 án.

Komlóssy József
elnök.

PAPI RUHÁK.

Tisztelettel értesitem a nagyságos és főtisztelendő papságot és a n. ó. közönséget, hogy **papi és civil ruha tökéletességét**

áttanulmányoztam Budapesten, hogy a nagyságos és főtisztelendő papságnak kényelme legyen nálam beszerezni a szükségletét. Vidéki megrendelőnek elég egy minta reverenda beküldés, esetleg hívásra személyesen kiutazom.

Alkalmra bármilyen szalon ruha kölcsön kapható.

Alázatos tisztelettel

VAJNOVSZKY KÁROLY

papi- és polgári szabó.
Szent János-utca 32. (Saját ház.)

ALAPÍTOTT 1898-BAN.

Kálvária-utcán egy üres telek eladó.

Sürgős figyelmeztetés!

Ha illatszer, pipereszappan, kozmetical, arc- és kézapolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmeticeába vágó cikkeket a legjobbat a legjobbat olesóbban a legolesóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent «illatszer és háztartási értesítőnk» melyet ingyen és bérmentve küld: «HEZ» illatszer és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben B.-pest, VIII., Kőfaragó-u. 7. sz.

Megszabadul a gondoktól

ha egy szórakoztató hangszert hozat

Wagner „Hangszer-Király”-tól
Budapest, József-körút 15. (Telefon.)

Hegedű, 16 drb. felszereléssel 12 korona.
Tárogató, billentyűkkel 16 korona.
Amerikai Gítár citera, kottákkal 16 korona.
Családi hangverseny harmonika 16 korona.
Mandolin vagy Guitár 16 korona.
Ébenfa fuvola 1 minőségű 16 korona.

A milánói, párisi és londoni kiállításon az első díjjal lett kitüntetve. Javítási szakműhelyek.
Fényképes hangszerárjegyzék ingyen! Ovás! Ügyeljünk a «Wagner» névre és a 15. házszámra.

Merza Kálmán

sziiggyártó, nyerges
és bőröndös mester

Nagyvárad, Szent János-utca 48. sz.

Raktáron tartok minden e szakmába vágó cikkeket, ugymint: **dísz- és igás-szerszámot**, nyergét és versenyostorkat. Kívánatra megrendelés után is készítek a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, **feltűnő szolid árak mellett.**

Két középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulóknak

fizetéssel felvétetik

a Szent László-nyomdában.

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitűnő saját termésti borai, **előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonések naponta felvétetnek.**

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerárakban és illatszertárakban.

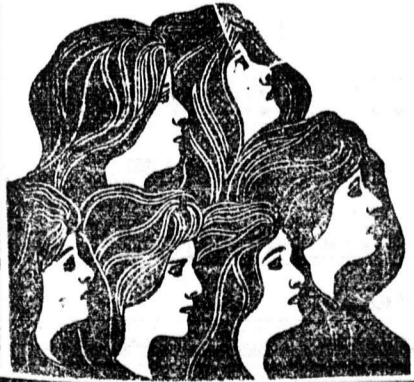
Ne tessék elfogadni

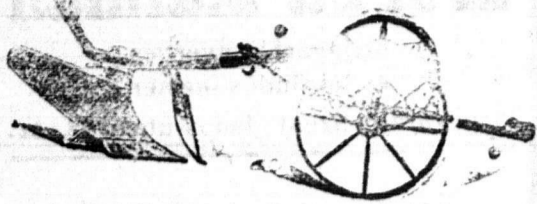
Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott **JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-pouder és **kölniviz-szappant**, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Kapható Nagy-Váradon: **Farkas István és Darvas István** drogeriájában.

Ekék, vasboronák őszi szántásra

előnyös árban, készpénzfizetés mellett a GITYE-gyárban kaphatók.

Termény tisztító rosta aratási idényre gyári árban. Borprések, szőlőszurók már most megrendelhetők jutányos árban présfelülnyomóval, ezek mind készpénzfizetés esetén olcsó árban. Minden darab szavatossággal.

Gitye Demeter Fia gépgyára Nváradon. Templom-tér

NYELVEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

10.000 pár harisnya kerül eladásra! alábbi olcsó árak mellett.

3 pár kötött zokni 78 fill., 3 pár csikos zokni 1 kor., 3 pár női harisnya 1 kor., 3 pár gyerek zokni finom 1 kor., 3 pár gyerek patent harisnya 1 kor. Flor és selyem harisnyák igen olcsón. Férfi ingek jó minőségben 1-94 kor., női ingek 1-94 kor. Zsebkendők drb. 6 fillértől. Nyakkendők, ridikolók 30 fillértől.

Klein Sándor és Társa
Rákóczi-ut 14.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad fióktelep: Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

Szabadalmazott géppel gyártott karmanlyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszőit és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kúrgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkö- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utca- és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szakaszerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

Eredeti

Meteor kályhák,

kályhatálcák és ellenzők,

fa- és széntarték,

valódi porosz fűtőszén

házhoz szállítva 50 K° zsákokban

kimérve 100 K° 5 korona.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut.